

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/811/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114217630
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4114217630.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: TELERVIS PLUS, a. s., so sídlom Staré Grunty 7, Bratislava, IČO: 35 717 769, zastúpený JUDr. Alanom Strelákom, advokátom, so sídlom Na vříšku 12, Bratislava, proti žalovaným: 1 G. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XXX/XX, N. pri B., 2. Y. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XXX, o zaplatenie 1.566,60 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 9. marca 2015 č. k. 14C/138/2014-31 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaným v 1. a 2. rade sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovaným náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Uviedol, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná. Zmluva uzavretá medzi stranami je zmluvou spotrebiteľskou, a preto je potrebné posudzovať ju v zmysle § 52 a nasl. Obč. zákonníka, ako aj zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Je nesporné, že strany uzavreli úverovú zmluvu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému v 1. rade úver vo výške 1.200 eur s poplatkom za správu úveru vo výške 828 eur. Žalovaný sa zaviazal uhradiť celkovú čiastku 2.028 eur v 13-tich mesačných splátkach po 156 eur. Súd v konaní neskúmal náležitosti a zmluvné podmienky predmetnej zmluvy o úvere, nakoľko z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný. Splatnosť úveru nastala ku dňu 11. 03. 2010, ako to vyplýva z oznámenia o zosplatnení záväzku žalobcu zo dňa 20. 05. 2010. Žalobca podal na súd žalobu až dňa 20. 06. 2014, to znamená, že 3-ročná premlčacia lehota v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka uplynula dňa 20. 05. 2013. Súd na premlčanie prihliadal zo zákona v zmysle ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, nakoľko je nesporné, že žalovaný je v tomto konaní spotrebiteľom. Uvedené zákonné ustanovenie upravuje postup súdu pri rozhodovaní o nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv a súdu ukladá povinnosť ex offio prihliadať na premlčanie aj bez námietky strany sporu, a to vo všetkých veciach, v ktorých bolo začaté súdne konanie a v čase účinnosti tohto ustanovenia nebolo vo veci ešte rozhodnuté. Keďže predmetné ustanovenie upravuje postup súdu, nebolo zavedené ani osobitné prechodné ustanovenie, ktoré by účinky posúvalo na veci rozhodované po účinnosti predmetnej právnej úpravy. Vzhľadom na to, že nárok žalobcu bol premlčaný, súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že žalovaným v 1. a 2. rade,

ktorí mali v konaní plný úspech, náhradu trov konania nepriznal, keďže si žiadne neuplatnili a ani im žiadne trovy konania zo spisu nevyplynuli.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, domáhajúc sa ním zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vytkol súdu prvej inštancie, že vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, ako i to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súhlasil s rozhodnutím súdu, že Zmluva o úvere č. 220092067 zo dňa 30. 09. 2009 je spotrebiteľskou zmluvou. Nesúhlasil však s tým, že by jeho nárok mal byť premlčaný, keďže v danej veci premlčacia doba spočívala, a to minimálne počas časového obdobia odo dňa 06. 06. 2011 (podanie žaloby na Medzinárodný rozhodcovský súd v Bratislave) do dátumu nadobudnutia právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Nitra č. k. 23Er/102/2012 o zastavení exekučného konania, kedy prebiehali konania, ktoré zapríčinili spočívanie premlčacej doby. Súhlasil so zistením súdu prvej inštancie, že celý dlh sa stal splatným ku dňu 11. 03. 2010, pričom dňom 12. 03. 2011 začala plynúť premlčacia doba, a to vo všeobecnom trvaní troch rokov. Je však toho názoru, že v danej právnej veci začala dňa 06. 06. 2011 premlčacia doba spočívať, keďže si uplatnil svoje právo na Medzinárodnom rozhodcovskom súde v Bratislave zriadeným Rozhodcovskou spoločnosťou, a. s. Medzinárodný rozhodcovský súd dňa 21. 09. 2011 vydal Rozhodcovský rozsudok sp. zn. 0089/2011, pričom na základe tohto právoplatného a vykonateľného rozhodnutia podal návrh na začatie exekučného konania súdnemu exekútorovi. Okresný súd Nitra uznesením č. k. 23Er/102/2012-13 zamietol žiadosť o vydanie poverenia súdnemu exekútorovi a následne bolo exekučné konanie zastavené. Počas časového intervalu doručenia žaloby Medzinárodnému rozhodcovskému súdu po deň nadobudnutia právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Nitra o zastavení exekučného konania, premlčacia doba spočívala, keď splnil podmienky zakotvené v § 112 Občianskeho zákonníka, teda sám inicioval konanie, riadne v konaní pokračoval, pričom v danej veci nebol vydaný právoplatný rozsudok. Taktiež inicioval exekučné konanie, teda boli splnené podmienky na spočívanie premlčacej doby. Žalobca poukázal ďalej na rozhodnutia NS SR zo dňa 30. 11. 2000 sp. zn. 2Cdo/41/2000, zo dňa 01. 09. 2006 sp. zn. 1MObdo/11/2004, ako i NS ČR zo dňa 20. 04. 1999 sp. zn. 25Cdo/129/1999, zo dňa 26. 01. 2006 sp. zn. 26Cdo/582/2005 a zo dňa 29. 05. 2008 sp. zn. 33Odo/454/2006. Keďže premlčacia doba začala plynúť dňom 12. 03. 2010 a začala spočívať dňa 06. 06. 2011, pričom začala znova plynúť až po zastavení exekučného konania, predmetná pohľadávka v žiadnom prípade nemôže byť a ani nie je premlčaná, a preto nie je možné na túto právnu vec aplikovať ustanovenie Občianskeho zákonníka o premlčaní.

3. Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcu podané nebolo.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Predmetom konania je žaloba žalobcu, doručená súdu prvej inštancie dňa 10. 06. 2014, na zaplatenie sumy 1.566,60 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% zo sumy 1566,60 eura od 12. 03. 2010 do zaplatenia, ako i náhrady trov konania. Z odôvodnenia žaloby vyplýva, že dňa 30. 09. 2009 bola medzi žalobcom a žalovanou v 1. rade ako dlžníčkou a žalovaným v 2. rade ako spoludlžníkom uzatvorená Zmluva o úvere č. 220092067 na čiastku 1.200 eur, za poplatok za správu úveru vo výške 828 eur. Zmluvou sa žalovaní zaviazali celkovú čiastku vo výške 2.028 eur uhradiť v 13 mesačných splátkach vo výške 156 eur, pričom prvá splátka bola splatná 10. deň po uzavretí zmluvy a každá ďalšia až do úplného zaplatenia bola splatná 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky, pričom po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky bol veriteľ oprávnený žiadať vrátenie celej dlžnej sumy spolu s úrokmi, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak. Žalovaní celkovo uhradili sumu 461,40 eura, pričom posledná uhradená suma vo výške 80 eur bola uhradená dňa 20. 07. 2009. Vzhľadom na to, že žalovaní neplnili riadne a včas v zmysle splátkového kalendára, žalobca im oznámil stratu výhody splátok v zmysle § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka. V oznámení o zosplatnení záväzku zo dňa 20. 05. 2010 oznámil žalovaným, že celý dlh sa stal splatným ku dňu 11. 03. 2010. Ku dňu vyhotovenia žaloby žalobcom predstavovala žalovaná suma výšku 1.566,60 eura ako rozdiel medzi poskytnutým úverom spolu s poplatkom za správu úveru a žalovanými uhradenou čiastkou 461,40 eura.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Počnúc od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zrušil dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 160/2015 Z. z.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 379 CSP odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak
a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý
b/ ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov
c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

11. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

12. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

13. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

14. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

15. Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktoré nadobudlo účinnosť 1. mája 2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

16. Po prejednaní veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Súd prvej inštancie správne skonštatoval, že nárok žalobcu na plnenie, uplatnený podanou žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 10. 06. 2014, je premlčaný, z ktorého dôvodu správne podanú žalobu zamietol. K uvedenému odvolací súd poznamenáva, že na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že premlčacia doba na uplatnenie nároku žalobcu začala plynúť dňom 12. 03. 2010, t.j. deň po zosplatnení záväzku žalobcu (ktorá skutočnosť zosplatnenia záväzku žalobcu bola v konaní nespornou), a nie dňa 20. 05. 2010 ako ustálil súd prvej inštancie (keď mal za to, že 3-ročná premlčacia doba uplynula dňa 20. 05. 2013). Táto skutočnosť však nemá žiadny vplyv na správne vyhodnotenie skutočností súdom prvej inštancie z hľadiska ustálenia záveru o premlčaní nároku žalobcu, ktorý sa v dôsledku uplynutia premlčacej doby premlčal dňom 12. 03. 2013.

17. Spornou, s ohľadom na dôvody podaného odvolania žalobcu, ostala otázka, či v danom prípade došlo k zastaveniu - spočívaniu premlčacej doby v zmysle ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka,

v dôsledku toho, že žalobca (veriteľ), uplatnil svoje právo na plnenie voči žalovaným na Medzinárodnom rozhodcovskom súde v Bratislave, ktorý vo veci rozhodol rozhodcovským rozsudkom a následne pokračoval vo vymáhaní pohľadávky v exekučnom konaní.

18. Zo zmluvy o úvere č. 220092067 zo dňa 30. 09. 2009 uzavretej medzi stranami vyplýva, že rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu bola uvedená ako súčasť Obchodných podmienok na zadnej strane zmluvy o úvere. Podľa tejto doložky sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory, ktoré medzi nimi vzniknú z právnych vzťahov na základe tejto zmluvy alebo súvisiacich s touto zmluvou, predložia na rozhodnutie jedinému rozhodcovi Medzinárodného rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská spoločnosť a. s., Bratislava. Strany sa výslovne dohodli na vylúčení možnosti preskúmania a zrušenia rozhodcovského nálezu na základe § 40 písm. h/ zákona č. 244/2002 z. z. o rozhodcovskom konaní, tým nemalo byť dotknuté právo dlžníka, spoludlžníka, obrátiť sa s návrhom na začatie konania na príslušný všeobecný súd Slovenskej republiky. V takom prípade sa táto skutočnosť považuje za rozvázovaciu podmienku rozhodcovskej doložky.

19. Takto formulovaná rozhodcovská doložka znemožňuje spotrebiteľovi, v prípade podania žaloby dodávateľom, dosiahnuť rozhodnutie sporu všeobecným súdom, keď výber rozhodcovského súdu dodávateľom bol obsahom všeobecných obchodných podmienok tvoriacich súčasť zmluvy, ktorá je dodávateľom vopred pripravená a spotrebiteľ nemal možnosť obsah zmluvy, a teda ani rozhodcovskej doložky ovplyvniť, mohol ju ako celok len prijať alebo odmietnuť. V danej veci nemožno uvažovať nad tým, že by rozhodcovská doložka bola individuálne dojednanou zmluvnou podmienkou. S poukazom na uvedené, odvolací súd je toho názoru, že zmluvná podmienka obsiahnutá v Obchodných podmienkach v podobe rozhodcovskej doložky, podľa ktorej všetky spory v prípade žaloby podanej veriteľom prejedná vopred vybraný rozhodcovský súd, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou, na ktorú musí súd v ktoromkoľvek štádiu konania z úradnej povinnosti prihliadať. Takáto rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť, t.j. Medzinárodný rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovská spoločnosť a. s., Bratislava nebol príslušným orgánom na prejednanie a rozhodnutie danej veci. V dôsledku toho, podaním návrhu na začatie konania na tento orgán, ani pokračovaním v začatom konaní a následne podaním návrhu na začatie exekučného konania (ktoré bolo exekučným súdom zastavené, čomu predchádzalo rozhodnutie o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia) nemohlo dôjsť k zastaveniu - spočívaniu premlčacej doby. Predmetná trojročná premlčacia doba preto začala plynúť dňa 12. 03. 2010 a uplynula dňa 12. 03. 2013. Keďže žaloba na súd bola podaná dňa 10. 06. 2014, teda po uplynutí premlčacej doby a súd v zmysle súdom prvej inštancie aplikovaného ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. musel na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane premlčania prihliadať aj bez návrhu, nebolo možné uplatnené premlčané právo žalobcovi priznať a žalobu bolo potrebné v celom rozsahu zamietnuť.

20. S ohľadom na dôvody uvedené vyššie, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že náhradu trov odvolacieho konania žalovaným v 1. a 2. rade nepriznal, i keď v odvolacom konaní úspešným žalovaným v 1. a 2. rade vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak týmto žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli. Odvolací súd v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP rozhoduje len o nároku na náhradu trov konania, keď o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia následne rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie. Vzhľadom na skutočnosť, že už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že žalovaným žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, riadiac sa zásadou, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP odvolací súd rozhodol, že žalovaným v 1. a 2. rade sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).